

کتاب شناسی گزیده ترجمه‌های انگلیسی قرآن کریم^۱

ا.ر. قدوائی

ترجمه علی حقی

پیش از آنکه کتاب نسبتاً جدید انتشار کتابشناسی مبسوط ترجمه‌های قرآن کریم (استامبول، مرکز تحقیقات OIC ۱۹۸۶) منتشر گردد، ردیابی منابع حاوی اطلاعات مربوط به ترجمه قرآن کریم به زبانهای مختلف دشوار بود. با این وجود چون این کتاب با شرح لازم همراه نیست، خواننده به ساختار ذهنی، مفروضات عقیدتی و رویکرد مترجمان قرآن کریم و همچنین کیفیت ترجمه آنان پی نمی‌برد. در کتابشناسی گزیده حاضر، که فقط ترجمه‌های انگلیسی کامل قرآن کریم را در بر می‌گیرد، کوشیده‌ام به برخی از نکات فوق پاسخ گویم. در تهیه و تنظیم این کتابشناسی مسئولان بنیاد اسلامی لسیستر، انگلستان، از هیچ کمکی مضایقه نکردند که از این بابت کمال تشکر را دارم.

الف - ترجمه‌های مسلمانان

۱- ۱۹۰۵ محمد عبدالکریم خان، قرآن کریم (پاتیالا، ۱۹۰۵)، دو بار چاپ شده است.
عنوان فرعی: همراه با حواشی مختصر بر اساس قرآن کریم یا بر اساس احادیث موثق از پیامبر یا/ و بر اساس عهد جدید یا یافته‌های علمی و با اجتناب کامل از داستان‌های جعلی، اسناد تاریخی

۱- مأخذ این مقاله عبارت است از *Hamdard Islamicus*، سال یازدهم، شماره چهارم، تابستان ۱۹۸۸. در این مقاله مؤلف در معرفی ترجمه‌های انگلیسی قرآن از کلمه *edition* استفاده می‌کند. *edition* معمولاً به چاپ همراه با تجدید نظر (در شکل و محتوای کتاب) اشاره دارد. در ترجمه، معادل این کلمه همه جا "چاپ" آورده‌ام.

مشکوک و نظریه‌های قابل مناقشه. عبدالحکیم خان که حرفه‌اش پزشکی بود شناخت چندانی از اسلام نداشت. در ابتدا وی دارای گرایشات قادیانی بود که بعدها از آنها عدول کرد. ترجمه‌اش بیشتر به انگیزه دفاع در مقابل تبلیغات گسترده ضد اسلامی رایج در آن زمان صورت گرفته است و نمی‌توان آن را کاری تحقیقی و وزین در زمینه قرآن بحساب آورد. حواشی این ترجمه اندک و ناقص است و چون ترجمه‌اش تحت اللفظی است، کاملاً غیر فصیح است.

۲- ۱۹۱۲ میرزا حیرت دهلوی، قرآن: ترجمه جمعی از محققان شرق شناس، ویراسته میرزا حیرت (دهلی، ۱۹۱۲) دو بار چاپ شده است. اگرچه این ترجمه به قصد "پاسخ کامل و مستوفادادن به انتقادات نویسندگان مسیحی از قبیل دکتر سیل، رادول، پالمر و سر. دلیو. میوئر بر قرآن صورت گرفته است" ولی برای تحقق این دعوی اندک مایه است. شماره‌گذاری آیات در این ترجمه به جای سوره بر حسب جزو است. زبان این ترجمه کاملاً ضعیف است.

۳- ۱۹۱۲ میرزا ابوالفضل، قرآن، ترجمه به انگلیسی از متن عربی (الله آباد، ۱۹۱۲). سه بار چاپ شده است. پیشکش شده به سلطان جهان یگام، حاکم بوپال. در این ترجمه برای نشان دادن برتری قرآن بر انجیل ارجاعاتی به انجیل شده است و به صورت مستدل دیدگاه‌های مبلغین مسیحی نفی گردیده است. ترجمه حاوی حواشی اندک است.

۴- ۱۹۳۰ محمد مارمادوک ویلیام پیکتال مدلول قرآن مجید (لندن، ۱۹۳۰) دست کم ۲۷ بار چاپ شده است. این ترجمه یکی از پرخواننده‌ترین ترجمه‌هایی است که توسط یک انگلیسی زبان مسلمان شده صورت گرفته است. پیکتال معنی اصلی آیات را با رعایت امانت ترجمه کرده است اما زبان کهنه ملهم از انجیل این ترجمه مانعی در درک عموم خوانندگان ایجاد می‌کند. همچنین حواشی بسیار مختصر مترجم در خصوص شأن نزول سوره‌ها و تلمیحات قرآن به درک خواننده ناآشنا با قرآن چندان کمکی نمی‌کند.

۵- ۱۹۳۴-۷ یوسف عبدالله علی، قرآن کریم: ترجمه و تفسیر (لاهور، ۷-۱۹۳۴). دست کم ۳۵ بار چاپ شده است. این ترجمه نیز از مقبولیت عامه برخوردار است چون زبان آن بسیار ساده و مردم پسند است و از دیگر ترجمه‌های انگلیسی قرآن خواندنی تر است. حواشی مفصل یوسف علی به این ترجمه نشانه‌ای از دانش گسترده اوست. با این حال، پاره‌ای از حاشیه‌های او، خاصه بر آخرت شناسی و فرشته شناسی قرآن، نوعی دفاعیه سطحی و عقل‌گرای ساختگی است. جانب‌داری صوفیانه وی نیز در حواشی‌اش کاملاً آشکار است. (برای بحث مفصل در خصوص دیدگاه‌های غیر عقیدتی یوسف علی، رجوع کنید به قدوائی، ا.ر. "دیدگاه‌های یوسف عبدالله علی در باره آخرت شناسی قرآن" مجله مازلم و رلدلیگ جورنال، شماره ۱۲، ۵ فوریه ۱۹۸۵، ص ۱۷-۱۴)

۶- ۱۹۴۱-۵۷ عبدالمجید دریابادی، قرآن کریم همراه با ترجمه انگلیسی و تفسیر

(لاهور ۵۷-۱۹۴۱).

دست کم ۴ بار چاپ شده است. این ترجمه هر چند مورد تأیید عموم محققان مسلمان نیست، اما ترجمه‌ای است وفادار به اصل که بر اساس اعتقادات حقه مسلمین صورت گرفته است. توضیحات مترجم در باره تلمیحات تاریخی و جغرافیایی قرآن، هر چند در بعضی موارد ناقص است، اما بسیار سودمند است و دیدگاه‌های روشنی در زمینه دین‌شناسی تطبیقی در اختیار خواننده می‌گذارد. حواشی این قرآن ترکیبی بی‌مانند از علوم قدیم و جدید است. زبان این ترجمه بسیار فصیح است اما لازم است پاره‌ای از پانویس‌های آن تجدیدنظر و روزآمد شود.

۷- ۱۹۶۲ علی احمدخان جلندری، ترجمه قرآن کریم همراه با تفسیر (لاهور، ۱۹۶۲). سه بار چاپ شده است. مترجم به خود می‌بالد که "پس از چندین قرن ترجمه‌ای درست و آسان یاب از قرآن مجید" صورت داده است، اما ترجمه وی دارای لغزش‌های متعددی است. وی به این ترجمه بخشی مفصل حاوی موضوعات مختلف به شیوه‌های غیر معمول ضمیمه نموده و در آن حکام سعودی را مورد اهانت قرار داده و نقش سنت را کم اهمیت جلوه می‌دهد. این ترجمه مطلقاً غیر قابل استفاده است.

۸- ۱۹۶۴ میراحمد علی، قرآن کریم با ترجمه انگلیسی و تفسیر مطابق با دیدگاه اهل بیت همراه با حواشی آیة‌الله حاجی میرزا مهدی پویای یزدی (کراچی، ۱۹۶۴) سه بار چاپ شده است. در این ترجمه مترجم کوشیده است با ارائه شواهدی از قرآن، اعتقادات خاص اهل تشیع از قبیل امامت، متعه، وصایت حضرت علی (ع)، تقیه و تبری و عزاداری در ماه محرم را اثبات کرده و این نظر را که شیعیان معتقد به تحریف قرآن هستند بشدت رد می‌کند. همچنین در این ترجمه خلفای اموی و عباسی مورد طعن واقع شده‌اند.

۹- ۱۹۶۶ عبدالرحمن طارق و ضیاءالدین گیلانی، قرآن کریم: ترجمه انگلیسی (لاهور، ۱۹۶۶). یکبار چاپ شده است. ترجمه‌ای است توضیحی به ضمیمه حواشی مختصر، بدون متن عربی. اگرچه این ترجمه بر اساس اعتقادات حقه مسلمین صورت گرفته است، زبان و نحوه ارائه ترجمه کاستی‌های بسیار دارد.

۱۰- ۱۹۶۹ سید عبداللطیف، قرآن: ترجمه انگلیسی (حیدرآباد، ۱۹۶۹) یکبار چاپ شده است، عبداللطیف به غیر از این ترجمه، تفسیر ناتمام ابوالکلام آزاد، ترجمان القرآن، را نیز از زبان اردو به انگلیسی ترجمه کرده است. ترجمه وی از قرآن فاقد حواشی و متن عربی است و برفهم خواننده از قرآن چندان نمی‌افزاید. نهایت اینکه این ترجمه نشانه شوق بی‌آلایش نویسنده برای انجام کاری شریف است.

۱۱- ۱۹۷۴ هاشم امیر علی، دورنمای پیام قرآن (توکيو، ۱۹۷۴) یکبار چاپ شده است. مترجم که اشتیاق وافری به اثبات وحدت موضوعی قرآن دارد، ترتیب سوره‌های قرآن را در پنج فصل که وی آنها را پنج "کتاب" قرآن می‌نامد، بازآرایی کرده است: کتاب ۱. الفاتحه؛ کتاب ۲. الروح، ۱۸ سوره از نخستین سوره‌های مکی؛ کتاب ۳. الهدی، ۳۶ سوره از نخستین سوره‌های مکی؛ کتاب ۴. الکتاب، ۳۶

سوره از آخرین سوره‌های مکی؛ و کتاب ۵ المیزان، ۲۴ سوره مدنی. هاشم امیر از این نیز گامی فراتر نهاد و برای آنکه بقول خودش دورنمایی از قرآن ارائه بدهد، بجای آنکه قرآن را به رسم متداول به ۵۵۸ بخش تقسیم کند آنرا به ۶۰۰ بخش تقسیم کرد. وی متوجه این نکته نشد که برای نشان دادن وحدت موضوعی قرآن نیازی به این ابداعات نیست، زیرا برخی از مفسرین قرآن بدون برهم زدن ترتیب سنتی سوره‌ها این نکته را بخوبی اثبات کرده‌اند. کیفیت ترجمه نسبتاً خوب است.

۱۲- (۱۹۷۷) تقی الدین الهلالی و محمد حسن خان، ترجمه توضیحی فحوای قرآن کریم (شیکاگو، ۱۹۷۷) دو بار چاپ شده است. این ترجمه، در واقع ترجمه تفسیر تلخیص شده این کثیر به انگلیسی است که طبری آن را تکمیل کرده و صحیح بخاری بر آن شرح نوشته است. هر دو مترجم با عنوان سلفی (رهروان سنتی طریقت پیامبر) معرفی می‌شوند. هدف این ترجمه این است که "آن معانی را بیان کند که مسلمانان صدر اسلام از قرآن می‌فهمیدند".

۱۳- (۱۹۷۹) محمد مفسر احمد، قرآن: اولین تفسیر انگلیسی (لندن، ۱۹۷۹)، یکبار چاپ شده است.

حواشی توضیحی در داخل متن آمده است. این تفسیر از هنجارهای تفسیر قرآن بکلی انحراف پیدا می‌کند زیرا عبارات بی ربط بسیاری به نام ترجمه در آن گنجانده شده است. اشتباهات فاحشی در تفسیر و ترجمه برخی از اصطلاحات قرآنی در آن بچشم می‌خورد. از باب نمونه، واژه غیب به "پیامد اعمال فرد" ترجمه شده است.

۱۴- (۱۹۸۰) اسد محمد، پیام قرآن (جبل الطارق، ۱۹۸۰) یکبار چاپ شده است. این ترجمه توسط شخصی که از یهودیت به اسلام گرویده است به انگلیسی سلیس و مصطلح صورت گرفته است. اما مترجم در ترجمه برخی از آیات از اعتقادات حقه مسلمین عدول کرده است. ظاهراً مترجم اگرچه داشته است که معنی تحت اللفظی برخی از آیات را بپذیرد. مثلاً او در مورد افکنده شدن ابراهیم در آتش، و سخن گفتن عیسی در گهواره تردید دارد و به خضرو ذوالقرنین به چشم چهره‌هایی اسطوره‌ای می‌نگرد و اظهارات غیرمتعارفی در مورد نظریه نسخ ابراز می‌کند. (برای تفصیل بیشتر بنگرید به بررسی ارفاق مالک در مجله مازلم ورلدبوک ریویو سال ۱، شماره ۱، ۱۹۸۰، ص ۷-۵).

۱۵- (۱۹۸۰) محمودی زاید، (بازبینی و ویرایش) با همکاری کمیته دانشمندان مسلمان، قرآن: ترجمه انگلیسی فحوای قرآن. (بیروت، ۱۹۸۰). این ترجمه در اصل مبتنی بر ترجمه انگلیسی ان. جی. داود یهودی از قرآن است و در نتیجه لغزش‌هایی که در ترجمه داود راه یافته است در این ترجمه نیز تکرار شده است. در بخش ضمیمه ترجمه، شریعت اسلام و عبادات و شعایر مسلمین، هم از نظر اهل سنت و هم از نظر اهل تشیع، معرفی شده است.

۱۶- (۱۹۸۱) شیخ محمد سرور، قرآن کریم، متن عربی با ترجمه انگلیسی (المهورست، ۱۹۸۱). یکبار چاپ شده است. این ترجمه توضیحی که فاقد هرگونه حواشی است، مضامین قرآن را با اسلوب روان، نقل به معنا نموده است.

۱۷- (۱۹۸۲) م.م. شاکر، قرآن کریم (نیویورک، ۱۹۸۲). این ترجمه نمونه یک سرقت ادبی وقیحانه است، چه در حدود ۹۰٪ آن لفظ به لفظ از ترجمه انگلیسی قرآن محمد علی لاهوری نسخه برداری شده است. این ترجمه گر چه فاقد هر گونه حواشی است، مترجم با گنجاندن برخی از عناوین در فهرست موضوعی نظیر امامت، انتخاب امام علی (ع)، شهادت امام حسین (ع)، خمس، معصوم و ولی اعتقادات شیعی خود را نشان می دهد. مترجم برای آنکه نشان بدهد به این مفاهیم در قرآن تصریح شده است، خواننده را از طریق این فهرست به آیاتی از قرآن ارجاع می دهد.

۱۸- (۱۹۸۴) احمد علی، القرآن: یک ترجمه روزآمد (کراچی، ۱۹۸۴)، دوبار چاپ شده است. فاقد حواشی توضیحی و اطلاعات مربوط به شأن نزول سوره هاست. این ترجمه که زبانی سلیس و مصطلح دارد، به سبب چند مورد ترجمه غلط معیوب شده است. این ترجمه در بردارنده عقایدی ناصواب، توجیه آمیز، و شبه عقلگرایانه در خصوص دوزخ، سنگسار شدن سپاه ابرهه و شجره [ممنوعه] است که در آیات سوره های ۲۴۸ و ۷۳:۲؛ ۲۸۲، ۴۹:۳؛ ۱-۴: بدانها اشاره شده است.

۱۹- (۱۹۸۵) تی.بی. ایروینگ، قرآن، نخستین ترجمه آمریکایی (ورمونت، ۱۹۸۵). یکبار چاپ شده است. صرف نظر از عنوان در خور انتقاد آن، این ترجمه در مجموع از ضعف و خطا خالی نیست (برای نمونه رجوع کنید به آیات ۳۷ و ۱۵۷ سوره بقره). به هر جزء قرآن عنوان یا عناوینی داده شده است. این ترجمه نه با متن عربی همراه است، نه حاوی حواشی توضیحی است، و در آن از اصطلاحات انگلیسی آمریکایی استفاده شده است.

۲۰- (۱۹۸۹) م.م. خطیب، قرآن مجید: ترجمه معانی و تفسیر (لندن، ۱۹۸۶). یکبار چاپ شده است. ترجمه ای است معتبر و امین از قرآن به انگلیسی زیبا و فصیح. در این ترجمه از انگلیسی انجیلی کهنه نما و ملال آور سبک پیکتال، یوسف علی و دریابادی خبری نیست. این ترجمه شامل یک "مقدمه" است که در آن از دیدگاههای تاریخی، اسلام، قرآن و سیره بحث شده است. علاوه بر این مترجم پانویس هایی مختصر اما مفید در توضیح شان نزول آیات و تلمیحات و عبارات قرآنی به ترجمه افزوده است. عدم دقت مترجم در ترجمه برخی از آیات به زیبایی ترجمه لطمه وارد کرده است. (برای تفصیل بیشتر نگاه کنید به بررسی ا.ر. قدوائی در مجله مازلم ورلدبوک ریویو، بهار ۱۹۸۸، سال ۸، شماره ۳، صفحات ۱۳-۱۱).

۲۱- (بدون تاریخ). فتمی، قرآن کریم (لاهور، بدون تاریخ) یکبار چاپ شده است. این ترجمه، خود ترجمه احمد رضاخان بارلوی از قرآن به زبان اردو است و از اینرو دیدگاههای خاص فرقه بارلوی را منعکس می کند.

ترجمه های غیر مسلمانان (قادیانی ها)

۲۲- (۱۹۱۷) محمد علی، قرآن کریم: ترجمه انگلیسی (لاهور، ۱۹۱۷). دست کم ده بار چاپ شده است. این ترجمه دارای حواشی مبسوطی است که معتقدات مترجم قادیانی را منعکس می کند. در

این ترجمه آیات راجع به منجی موعود و حضرت محمد (ص) که خاتم نبوت است، بطرز آشکاری تحریف شده و از آنها برداشت‌های ناصوابی شده است. محمدعلی که تحت نفوذ یک نوع عقل‌گرایی کاذب است وقوع برخی معجزات را از قبیل جاری شدن خون از دوازده چشمه بر اثر ضربه عصای موسی (بقره ۶۰:۲)، فرشتگی هاروت و ماروت (بقره ۱۰۲:۲) استماع قرآن توسط اجنه (جن ۷۲:۱۰) و سنگسار شدن سپاه ابرهه به وسیله ابابیل (فیل ۱۰۵:۳) نفی می‌کند. زبان مستعمل این ترجمه نیز از وضوح و دقت لازم برخوردار نیست.

۲۳- (۱۹۲۰) غلام سرور، ترجمه قرآن کریم (سنگاپور، ۱۹۸۰). هشت بار چاپ شده است. مقدمه این ترجمه شامل نقد جامعی بر ترجمه‌های سیل، رادول، پالمرو و محمدعلی از قرآن است. ترجمه فاقد متن عربی و حواشی است، و در سرتاسر آن از ترجمه محمدعلی و روش او در ترجمه قرآن ستایش شده است. تنها نقضی که سرور در ترجمه محمدعلی پیدا می‌کند ساختار بسیار ضعیف تعداد زیادی از عبارات ترجمه اوست^{۲۳}، و از این روست که ترجمه جدیدی از قرآن را ضروری می‌بیند.

۲۴- (۱۹۵۵) شیرعلی، قرآن کریم، ۰ (لاهور، ۱۹۵۵) سیزده بار چاپ شده است. این ترجمه، یک ترجمه رسمی قادیانی از قرآن است. شیرعلی علاوه بر اینکه اشتباهات غیر قابل بخشش و برداشت‌های ناصواب محمد علی را تکرار کرده، با صراحت و گستاخی بیشتر اعتقادات قادیانیه را در ترجمه تحریف آمیز خود وارد کرده است.

۲۵- (۱۹۶۰) صلاح الدین پیر، قرآن شگفت انگیز، (امین آباد، ۱۹۶۰)، دوبار چاپ شده است. ترجمه قادیانی دیگری از قرآن.

۲۶- (۱۹۶۴) خادم رحمان نوری، تفسیری روان از قرآن کریم به ضمیمه شروحنی در داخل قلاب، (شیلانگ، ۱۹۶۴) یکبار چاپ شده است. گرایش صوفیانه مترجم مشخصه این ترجمه قادیانی قرآن است.

۲۷- (۱۹۶۹) مالک غلام فرید (ویراستار)، قرآن کریم با ترجمه انگلیسی و تفسیر (ریوه، ۱۹۶۹). دوبار چاپ شده است. تفسیر این ترجمه مبتنی بر ترجمه میرزا بشیرالدین محمد احمد از قرآن به زبان اردو است. این ترجمه تحت توجهات حضرت میرزانصیراحمد، سومین جانشین منجی موعود و پیشوای جنبش احمدیه در اسلام صورت گرفته است.

۲۸- (۱۹۷۰) ظفرالله خان، قرآن: متن عربی و ترجمه انگلیسی (لندن، ۱۹۷۰). چهار بار چاپ شده است. این ترجمه معروف قادیانی فاقد اعتبار است زیرا مترجم برای خود آزادی‌هایی ناصواب قابل شده و به تبعیت از سایر قادیانی‌ها خاتمیت پیامبر اکرم را مردود شمرده است.

ترجمه‌های دیگری از قرآن به قلم غیر مسلمانان

۲۹- (۱۶۴۹) الکساندر راس، قرآن محمد ترجمه شده از متن عربی به فرانسه به وسیله سیور دوریه ... و جدیداً به انگلیسی، به جهت جلب رضایت همه کسانی که می‌خواهند لاطائلات ترکها [=

مسلمانها] را بشنوند. (لندن، ۱۶۴۹) هشت بار چاپ شده است. آخرین چاپ در ۱۸۶۵ صورت گرفته است. این ترجمه نمونه‌ای خام از رویکرد مبلغین مسیحی شرق شناس به قرآن است. راس در مقدمه ترجمه خود خطاب به خواننده مسیحی هدف خود از ترجمه قرآن را چنین بیان می‌کند: "فکر کردم خوب است ماهیت اندیشه مسلمانها را نشان بدهم، زیرا وقتی بتوانی دشمنانت را بدرستی بشناسی، می‌توانی خود را برای مواجهه با قرآن محمد (ص) آماده کنی". عنوان ضمیمه ترجمه عبارت است از: "یک هشدار یا تذکر لازم برای آنان که می‌خواهند بدانند در خواندن قرآن چه فایده‌ای یا چه خطری ممکن است وجود داشته باشد." این ضمیمه نیز همچون مقدمه بالحنی حاکی از تعصب و اسلام ستیزی نوشته شده است. در خصوص کیفیت این ترجمه، نظر زویمر بسیار روشنگر است: "او (راس) با زبان عربی هیچ آشنایی ندارد و بر زبان فرانسه آنطور که باید تسلط ندارد، به این جهت ترجمه‌اش بسیار پر غلط است."^۱

۳۰- (۱۷۳۴) جی. سیل. قرآن: معروف به قرآن محمد (ص) (لندن، ۱۷۳۴). دست کم ۱۲۳ بار (آخرین بار در ۱۹۷۵) به چاپ رسیده است. بحث مقدماتی مبسوطی دارد در زمینه سیرت و قرآن. در این ترجمه تیات تبشیری سیل کاملاً آشکار است، زیرا در یادداشتی خطاب به خواننده به قواعدی اشاره می‌کند که مسلمانان در تغییر کیش خود باید آنها را رعایت کنند (ص ۵). ارزیابی وی از پیامبر این چنین است: محمد هر چند ممکن است بدلیل تحمیل دینی ساختگی بر بشریت قابل سرزنش باشد، ستایش‌هایی را که معلول فضایل واقعی وی هستند نبایستی از او دریغ داشت. (ص ۷) وی از نسخ مختلف قرآن سخن به میان می‌آورد که از نظر او از حیث محتوا با یکدیگر متفاوتند (ص ۴۵)، وامداری قرآن را به [کتابهای دیگر] خاطر نشان می‌کند (ص ۴۹ و ۵۰) و وحی تدریجی قرآن را غریب می‌داند (ص ۵۰). این ترجمه آکنده از سهواً القلم و عبارات نادرست است. از باب نمونه الرحمن الرحیم به "بسیار مهربان"، یا ایها الناس، که مکرراً در قرآن بکار رفته، به "ای مردم مکه"، خلیفه به "جانشین" و غیب به "تاریخ مستور" ترجمه شده‌اند. بخشهایی از برخی از آیات بکلی حذف شده است. مثلاً در سوره آل عمران ۳:۹۸ واللّه شهید علی تعملون در ترجمه نیامده است.

۳۱- (۱۸۶۱) جی. ام. رادول، قرآن (لندن، ۱۸۶۱) سی دو بار چاپ شده است. مترجم در موثق بودن تبویب سنتی سوره‌ها مناقشه کرده و از خود تبویبی جدید موسوم به تبویب زمانی سوره‌ها ابداع می‌کند. در مقدمه پیامبر اکرم را نویسنده زیرک قرآن می‌نامد؛ برای قرآن مأخذی مسیحی، زرتشتی، یهودی و غیره برمی‌شمارد؛ به دست اندرکاران امور تبشیری توصیه می‌کند که چگونه کار خویش را به پیش ببرند و معتقد است که پیامبر "قربانی خودفربیی شده و از او ان جوانی اسیر جمود فکری و توهمات و خیال بافیهای بیمارگونه بوده است." (ص ۱۴). موارد متعددی در ترجمه وجود دارد که مترجم به غلط تعبیر یا ترجمه کرده است. مثلاً اصحاب الیمین (المدرثر ۳۹: ۷۴) به "آنان دست راست

خداوندند، فیصل لرتیک وانحر (الکوثر، ۲: ۱۰۸) به "پس رب را عبادت کن و قربانی‌ها را ذبح کن" ترجمه شده است. مترجم در توضیح کلمه عبد (العلق ۱۰: ۹۶) می‌گوید "چون بردگان بودند که اسلام را پذیرفتند، قرآن [در مورد آنان] این تعبیر را به کار می‌برد."

۳۲- (۱۸۸۰) ای.اچ. پالمر، قرآن (لندن، ۱۸۸۰) ۱۵ بار چاپ شده است. ترجمه‌ای از یک محقق کمبریج به منظور تدارک ترجمه‌ای نوین برای "مجموعه کتب مقدس شرق" ماکس مولر. نیکل ۷۰ مورد سهوالقلم و ترجمه نادرست را در این ترجمه خاطر نشان می‌کند.^۱

۳۳- (۱۹۳۷) ریچارد بل، قرآن، ترجمه شده همراه با بازآرایی نقادانه سوره‌ها (لندن، ۱۹۳۷). چهار بار چاپ شده است. هدف بل از ترجمه قرآن "درک جدیدی از منجیات محمد است" (ص ۵). بل علاوه بر اینکه پیامبر را مؤلف قرآن توصیف می‌کند، معتقد است که قرآن به دست خود پیامبر نیز کتابت شده است.

(ص ۶). در ترجمه وی تغییرات، جابه‌جایی‌ها و بی‌نظمی‌هایی به چشم می‌خورد. وی در هر صفحه به بازآرایی خاص خویش از آیات اشاره می‌کند.

۳۴- (۱۹۵۵) ای.جی. آبربی، قرآن تفسیر شده (لندن، ۱۹۵۵) دوازده بار چاپ شده است. در این ترجمه هیچ توضیحی در مورد سوره‌ها یا شأن نزول آیات وجود ندارد و اساساً از موارد حذف و ترجمه غلط نیز می‌زانیست. مثلاً در سوره انفال، آیه ۸:۵۹ بدین صورت ترجمه شده است: و نپندارند کسانی که کفر ورزیدند بر من سبقت بسته‌اند. در حالیکه ترجمه صحیح بدین صورت است: نپندارند کسانی که کفر ورزیدند از من رهایی پیدا خواهند کرد. النبی الامی به نادرست به "پیامبر مردم عامی" ترجمه شده است. موارد دیگر ترجمه نادرست عبارتند از: آل عمران ۳:۴۳؛ نساء ۱۵۷ و ۱۴۷؛ ۴:۷۲؛ مائده ۵:۵۵؛ اعراف ۷:۱۵۷؛ السجده ۲۳:۳۲؛ الانفال ۸:۵۹؛ یونس ۸۸:۱۰ و غیره.

۳۵- (۱۹۵۶) ان.جی. داود، قرآن (لندن، ۱۹۵۶) یازده بار چاپ شده است. مترجم یک یهودی عراقی است و از تاثیر تعالیم یهودیت و مسیحیت بر پیامبر سخن می‌گوید و تبویب سنتی قرآن را برحسب سوره تخطئه می‌کند و از تبویب زمانی سوره‌ها تبعیت می‌کند. بر اثر لغزش‌های جدی در ترجمه، ترجمه وی ناقص شده است. بنی آدم (الاعراف ۷:۳۱) به فرزندان خدا، الفتنة اشد من القتل به غلط به "بت پرستی بدتر از کشتار است" ترجمه شده است.

1- Nykl, A.R., Notes on E.M. Palmer's The Quran in the Journal of the American Oriental Society, 56(1936), PP.77-84.